

čita tu knjigu, čovjek ne osjeća teret godina. Kao da se i samim tim pomlađuje.

Usput budi rečeno da kod nas, u Crkvi, i ta strana pastoralne teologije očekuje šire raščlanjivanje. Što se životna dob više penje, broj se staraca umnaža. Time se i problem zaoštruje. Kako mu pristupiti? Svakako mu treba pristupiti s više strana. Jednostranost bi bila jednaka nepotpunosti, neispravnosti.

Recimo, dakle, da treba *znati* ostarijeti. Da je potrebno govoriti kako stariji ljudi moraju fizički, psihički i sociološki održavati svoj stupanj vitaliteta. A tko će to izvesti u praksi? Svi su faktori društvenog života pozvani na to. Pozvani su i oni koji stare.

Prema tome, gerontologija mora voditi računa i o etičko-moralnoj dimenziji pitanja. Onaj koji kreće prema starosti, morao bi shvatiti kao svoju dužnost upozorenje što ga je izrekao Hilty: »Najvažnije duhovno sredstvo: u starosti ostati mlad, jest ovo: uvijek učiti nešto novo, interesirati se uopće za nešto, i stalno još nešto imati pred sobom.« Ako tome dodamo fizičku terapiju, možda to tzv. zlo starenja neće izgledati crno kakvim ga smatraju.

N. D.

DE HOMINE, Rim 1970. dva sveska, izdala Papinska akademija sv. Tome u Rimu.

Rimska akademija sv. Tome osnovana je godine 1879. Osnovao ju je Lav XIII. Nakana mu je bila omogućiti učenjacima da zajedničkim snagama promiču učenje djela sv. Tome. Dakako, predložen je komparativni studij: uspoređivanje nauke sv. Tome s naučavanjima drugih filozofa i teologa. Osobit joj je zadatak da ulazi u suvremene probleme u svjetlu nauke sv. Tome. To znači da i danas opstojе stručnjaci koji se posvećuju proučavanju bogatih izvora u djelima sv. Naučitelja.

Članovi Akademije često se sastaju. Akademija publicira i reviju *DOCTOR COMMUNIS*. Izdaje mnoge studije. Održava međunarodne kongrese. Tako je održan VII međunarodni tomišćki kongres u Rimu od 7. rujna 1970. do 12. istog mjeseca. Djela toga

kongresa objelodanjena su u dva sveska. U prvom, kraćem svesku, nalaze se predavanja plenarnih sjednica, uz neke iznimke. U drugom su svesku ostali radovi.

Kako i sam naslov govori, tema je kongresa bila: *O ČOVJEKU*, tj. gradivo za današnju antropologiju. Tražio se smisao čovjeka, njegova narav, porijeklo, sudbina, sastavni elementi, utjecaj socijalnih okolnosti. Radovi se nisu ograničili na naučavanje sv. Tome, nego, još više, Tomina se nauka primjenjivala na naše vrijeme, pa su se u njenom svjetlu nastojali riješiti problemi današnjice.

Radovi se kreću od podataka pozitivne antropologije, preko metafizičke, sociološke do teološke, i mistične problematike. Nije moguće prikazati ni jedan dio članka, jer svaki je za sebe studij ili putokaz za širi studij. Svi su radovi stručno napisani. Oba sveska obuhvaćaju zajedno oko 460 stranica, što ukazuje na bogatstvo sadržaja i zainteresiranost mislilaca iz cijeloga svijeta, ne samo kleričkih nego i svjetovnih osoba.

Koja je danas pogibeljna točka u razvoju antropološke misli? To je tendencija da se antropologija apsolutizira. Za kršćanina ne postoji antropologija za sebe kao konačna, vrhovna instancija u poznavanju misterija čovjeka. Postoji teološka antropologija, tj. kristologija, i teologija kao njene vrhovne instance. Možemo reći da za kršćanina postoji neka teandrijska antropologija, odnosno da je njezin predmet ne samo čovjek okrenut prema zemlji, vremenu i prostoru, nego čovjek okrenut i prema Apsolutnome, prema transcencijiji, jer »zatvoreni« je humanizam nepotpun.

J. K.

T. C. DE KRUIJF — G. N. VOLLEBREGT, *Spolnost i brak u Bibliji*, preveo A. Rebić, Biblioteka »Riječ« 8—9, KS Zagreb 1972.

Dva pisca, dva djela: *SPOLNOST U BIBLIJI* i *BRAK U BIBLIJI*, koje je prevodilac sretno spojio u jednu knjigu, uzajamno se popunjuju i obogaćuju. Obadvojica nastoje pružiti sažetu ali bogatu biblijsku poruku o spolnosti i braku, tako važnom području ljudskog života i života zajed-